

Zoals altijd is de liefde onmogelijk

THEATER

OBSESSION

Door Toneelgroep Amsterdam

en The Barbican

Gezien 25/4 Londen

Te zien tijdens het Holland Festival, 8-18/6

★★★★☆

Een affaire die sexy en veelbelovend begint, maar een fatale afslag neemt en niet goed afloopt. Dat is het verhaal van de voorstelling *Obsession*, die regisseur Ivo van Hove maakte als coproductie van Toneelgroep Amsterdam en het Londense Barbican Centre. Maar het geldt ook voor de voorstelling zelf.

Bijzonder is het wel: Halina Reijn, Gijs Scholten van Aschat en Robert de Hoog in vlekkeloos Engels spelend tegenover Jude Law. Law speelt zwerver Gino, die iets te eten komt bietsen in het restaurantje van Joseph (Scholten van Aschat als fijne rotzak) en als een blok valt voor diens vrouw Hanna (Reijn). Jan Peter Gerrits bewerkte de film *Ossessione* van Visconti, die op zijn beurt het boek *The postman always rings twice* van James M. Cain als basis had.

De verleidingsscène is mooi werk: Law kalm en met militair postuur tegenover een speelse, ervaren femme fatale, zoals Reijn er al meer speelde. Maar zoals altijd bij Van Hove is de liefde onmogelijk: hij wil met haar vertrekken, zij wil niet weg.

Van vamp tot zeur

Het contrast tussen de twee wordt in de vormgeving (Jan Versweyveld) met grof penseel geschetst: Gino speelt mondharmoonica, en op het toneel staat een machinale accordeon die vervormde klanken uitbraakt; Gino rent op een lopende band (een knipoog naar films); de tirannieke Joseph heeft een auto, gesymboliseerd door een grote, vieze, ronkende en schuddende motor. Met een flinke dosis goede wil zou je er een metafoor in kunnen zien voor de kloof tussen kosmopolieten en neonationalisten die Europa nu splijt.

De twee zien maar één uitweg: Joseph moet dood. Na een smerig auto-ongeluk, waarbij de machine olie over de spelers uitpuugt, volgt de mooiste scène van de voorstelling: Van Aschat boent de vlekken van zijn eigen fatale ongeluk weg, terwijl Reijn en Law zichzelf in bad schoon wassen voor het happy end.

Daarna glijdt de voorstelling weg, want ineens is Hanna veranderd van vamp in nood naar zeurende huisvrouw. Dan begint ook op te vallen dat Reijn al het zware werk moet doen in dit duet: tegengas geven aan het moeiteloze, jongensachtige charisma van Law plus de onaantrekkelijke positie van de huismus vertegenwoordigen.

Vrij dof

En dan gaan al die elementen in het decor onbedoeld tegen de voorstelling werken: de motor die brommend in de lucht hangt maar nergens naartoe gaat; Law die rennend op de loopband op dezelfde plek blijft; De Hoog – in een geestige bijrol als Jack Kerouacachtige avonturier – die een muntje opgooit om te beslissen welke kant hij opgaat, maar vervolgens blijft staan: het is een voorstelling die veel moeite doet om intens te zijn, maar uiteindelijk vrij dof is.

Leuk is het wel om het verschil tussen Nederlandse en Engelse acteurs te observeren. Zo zie ik de Britse acteurs nog niet zo gauw de vloer boenen of hard en vrij lelijk opera zingen. Die performanceachtige inzet compenseren zij dan weer met fijnzinnigheid in tekstbehandeling en spel. De twee tradities hebben elkaar zeker iets te bieden. Het is te hopen voor Van Hove en Toneelgroep Amsterdam dat het geen gedoemde liefde is.

Simon van den Berg

De Britse acteurs zie ik nog niet zo gauw de vloer boenen of hard en vrij lelijk opera zingen

➔ **Halina Reijn en Jude Law: hij wil met haar vertrekken, zij wil niet weg.**

FOTO JAN VERSWEYVELD